

**ΠΡΕΣΒΕΙΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ ΣΤΗΝ ΟΥΑΣΙΓΚΤΩΝ
ΓΡΑΦΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ & ΕΜΠΟΡΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ**

22 Δεκεμβρίου 2020

Νέο πακέτο μέτρων \$ 908 δισ., "Consolidated Appropriations Act 2021", για ενίσχυση της α/οικονομίας προς αντιμετώπιση των επιπτώσεων της πανδημίας.

Ανακοινώθηκε Κυριακή 20/12 από τη Γερουσία, το Κογκρέσο ΗΠΑ, διακομματική συμφωνία για νέο πακέτο μέτρων ενίσχυσης της α/οικονομίας (Stimulus Bill) περίπου \$ 908 δισ., δεύτερο μεγαλύτερο στην ιστορία ΗΠΑ (μετά τον Νόμο CARES / Coronavirus Aid, Relief and Economic Security, που υπεγράφη 27.3.2020), επείγουσας στήριξης εν μέσω δυσοίωνων οικονομικών εξελίξεων και του δεύτερου κύματος έξαρσης κρουσμάτων κορωνοϊού (στις 21/12 214.000 κρούσματα ημερήσιος μέσος όρος τελευταίου 7ημέρου, ενώ από 2/2020 318.000 νεκροί και σύνολο κρουσμάτων 18 εκατ).

Το νέο νομοσχέδιο, 5.593 σελίδων με συνοπτικό τίτλο "Consolidated Appropriations Act, 2021", συμφωνήθηκε μετά από πολύμηνες και αμφιλεγόμενες δύσκολες διαπραγματεύσεις στο Κογκρέσο, μεταξύ Ρεπουμπλικανών και Δημοκρατικών, ενώ εισήχθη εσπευσμένως στο Κογκρέσο 21/12 προκειμένου εγκριθεί ταχέως (ψήφισή του από Βουλή Αντιπροσώπων και Γερουσία, δεδομένης της διακομματικής συμφωνίας), πριν την διακοπή εργασιών του Κογκρέσου λόγω της εορταστικής περιόδου, και υπογραφεί άμεσα από τον Πρόεδρο Trump. Υπογραμμίζεται ότι το νομοσχέδιο συντίθεται από επί μέρους ενότητες που αφορούν: α) επείγουσα οικονομική στήριξη \$ 908 δισ., β) τις δαπάνες του κρατικού προϋπολογισμού έως 9/2021 (μετά από επάλληλες αναβολές έγκρισής τους από τον Σεπτέμβριο 2020), καθώς και γ) σειρά διαφόρων άλλων διατάξεων, μεταξύ οποίων και φοροαπαλλαγές επιχειρήσεων κατά το 2021.

Σημειώνεται ότι παράλληλα με την επιδείνωση της πανδημίας στις ΗΠΑ, οι οικονομικές προοπτικές εξακολουθούν να διαγράφονται ανησυχητικές καθόσον παρατηρείται κάμψη λιανικών πωλήσεων (-1,1% τον Νοέμβριο, αντίθετα με συνήθεις προβλέψεις εορταστικής περιόδου), αυξανόμενος βαθμός χρεοκοπιών μικρών επιχειρήσεων, έξαρση αιτήσεων ανεργίας (σε υψηλότερο επίπεδο των τελευταίων τεσσάρων μηνών, με αναμενόμενη επιδείνωση τον Δεκέμβριο λόγω των νέων περιορισμών του δεύτερου κύματος πανδημίας, ενώ ο βαθμός αύξησης της απασχόλησης επιβραδύνθηκε σημαντικά τον Νοέμβριο, καθώς και επιβράδυνση της παραγωγής στις βιομηχανίες μεταποίησης.

Ως προς το απόσπασμα της νέας νομοθεσίας που αφορά την επείγουσα οικονομική στήριξη της οικονομίας κατά \$ 908 δισ., σε γενικές γραμμές οι αναλυτές εκτιμούν ότι αν και βεβαίως η υιοθέτηση των νέων μέτρων είναι απαραίτητη θετική εξέλιξη, ωστόσο εκφράζεται η άποψη ότι οι προβλεπόμενες ενισχύσεις είναι υποδεέστερες των περιστάσεων ενώ, παράλληλα, δεν έχουν την αναγκαία διάρκεια, εφόσον λήγουν πολύ βραχυπρόθεσμα, τον Μάρτιο 2021, και πιθανότατα θα απαιτηθούν επιπλέον νέα μέτρα στη διάρκεια του 2021. Σημειώνεται ότι οι αρχικές προτάσεις (υπό διαπραγμάτευση επί περίπου εννέα μήνες) αναφέρονταν σε σύνολο μέτρων περίπου \$ 2 τρισ. ενώ πλέον η συμφωνία αφορά συνολικό ποσό στήριξης κάτω του \$ 1 τρισ., αφού απαλείφθηκε σειρά προβλέψεων λόγω αναγκών διακομματικού συμβιβασμού και για συγκράτηση του δημοσιονομικού ελλείμματος και του χρέους. Σημειώνεται ότι, συμπεριλαμβανομένου του Νόμου CARES (πακέτου μέτρων στήριξης \$ 2,3 τρισ., παροχών

που άρχισαν να λήγουν το καλοκαίρι τρ.έ. και σταδιακά έως τέλος έτους, ενώ επήλθε το δεύτερο κύμα της πανδημίας), το σύνολο της επείγουσας κρατικής στήριξης για αντιμετώπιση των επιπτώσεων της πανδημίας ανέρχεται πλέον, κατά το 2020, σε περίπου \$ 3,2 τρισ.

Πάντως, ειδικότερα, στο νέο πακέτο μέτρων \$ 908 δισ. προβλέπονται ενισχύσεις εκατοντάδων δισεκατομμυρίων δολαρίων σε άνεργους Αμερικανούς, προβληματικές επιχειρήσεις καθώς και για κάλυψη κρίσιμων οικονομικών αναγκών που έχουν αυξηθεί λόγω των επιπτώσεων της πανδημίας. Σημειώνεται, ωστόσο, στη νέα νομοθεσία οικονομικής αρωγής δεν περιελήφθη τελικώς οικονομική στήριξη σε Πολιτειακές Κυβερνήσεις/Αρχές, δεδομένου ότι σχετικές προηγούμενες προτάσεις, τάξης \$ 160 δισ., περιεκόπησαν για διακομματικό συμβιβασμό. Αναλυτές εκφράζουν ανησυχίες επ' αυτού του ζητήματος, ενδεχομένως για περαιτέρω απώλειες θέσεων εργασίας, ή/και για αυξήσεις φορολογίας σε ορισμένες Πολιτείες, δεδομένου ότι αν και η απασχόληση ανακάμπτει (σχετικά) σε άλλους τομείς της οικονομίας, ωστόσο, εξακολουθεί να εμφανίζει μείωση στη συγκεκριμένη κατηγορία, απασχόλησης στο δημόσιο τομέα στις Πολιτείες, τον Νοέμβριο τρ.έ. κατά 1,3 εκατ., ως προς την αντίστοιχη περίοδο 2019, με σημαντικότερες μειώσεις στην επί μέρους κατηγορία της δημόσιας εκπαίδευσης.

Συγκεκριμένα, οι προβλέψεις της νέας νομοθεσίας "Consolidated Appropriations Act, 2021", για επείγουσα οικονομική στήριξη της οικονομίας, έχουν ως ακολούθως:

- Για στήριξη εργαζομένων και πολιτών γενικότερα προβλέπονται άμεσες παροχές τάξης \$ 286 δισ. Μεταξύ άλλων, μέσω επιταγών \$ 600 δολ. σε εκατομμύρια Αμερικανούς (ανά ενήλικο και ανήλικο, με αποκλιμάκωση για ετήσια εισοδήματα άνω των \$ 75.000 και όχι άνω των \$ 99.000). Επίσης, από 27/12 αναμένεται έναρξη χορήγησης ομοσπονδιακών επιδομάτων ανεργίας \$ 300 εβδομαδιαίως έως τις 14/3 (ενώ 26/12 διακόπτεται η παροχή αντίστοιχων επιδομάτων για περίπου 12 εκατ. Αμερικανούς, βάσει ανανέωσης 7/2020 από το προηγούμενο πακέτο ενίσχυσης CARES), ενώ, παράλληλα, παρατείνεται η χορήγηση επιδομάτων ειδικά για περιστασιακούς εργαζόμενους και συμβασιούχους. Συναφώς αναφέρεται ότι συνολικά περίπου 20,6 εκατ. άνεργοι λαμβάνουν κάποιας μορφής επίδομα ανεργίας.
- Για επιχειρήσεις, ιδίως μικρές, ειδικών πληθυσμιακών ομάδων, καθώς και μη κερδοσκοπικών, παρέχεται οικονομική στήριξη τάξης \$ 325 δισ. Μεταξύ άλλων, \$ 284 δισ. μέσω δανείων PPP (Paycheck Protection Program), \$ 20 δισ. για χορήγηση δανείων μέσω του προγράμματος EIDL / Economic Injury Disaster Loans, \$ 5,5 δισ. για ενίσχυση χορηγήσεων μέσω του φορέα ΜΜΕπιχ. SBA / Small Business Administration, καθώς και \$ 15 δισ. για στήριξη επιχειρήσεων τομέα ψυχαγωγίας (θέατρα, κιν/φοι, αίθουσες μουσικής κλπ.) και συναφών πολιτιστικών φορέων.
- Επί μέρους κονδύλια προβλέπονται επίσης για ενίσχυση: κοινοτήτων CDFIs / Community Development Financial Institutions και MDIs / Minority Depository Institutions (\$ 12 δισ.), τομέα μεταφορών (\$ 45 δισ.), συστήματος υγείας (\$ 69 δισ.), στήριξη ενοικιαστών (\$ 25 δισ.), εκπαιδευτικού συστήματος (\$ 82 δισ.), υπηρεσίες παιδικής μέριμνας (\$ 10 δισ.), κάλυψη διατροφικών αναγκών και στήριξη αγροτών (\$ 26 δισ.), ενίσχυση ευρυζωνικών υπηρεσιών (\$ 7 δισ.).

Αναλυτές επισημαίνουν ότι κρίσιμοι, για περαιτέρω οικονομικές εξελίξεις, παραμένουν οι επόμενοι 4 έως 6 μήνες, έως ότου επιβεβαιωθεί το αποτέλεσμα των εμβολίων και αποκατασταθεί αποτελεσματικός ρυθμός ανάπτυξης οικονομικών δραστηριοτήτων. Εκτιμώντας ότι κρίσιμη θετική καμπή για την πορεία της ανάκαμψης θα είναι η υγειονομική ασφάλεια των πολιτών και επιστροφή τους σε δραστηριότητες ψυχαγωγίας και ταξιδιών, ενώ ευρεία διανομή εμβολίων αναμένεται ίσως από το καλοκαίρι 2021, ανησυχίες μάλλον παραμένουν για το επίπεδο ανεργίας εφόσον τα νέα μέτρα λήγουν τον Μάρτιο 2021.

Πάντως, το νέο πακέτο μέτρων στήριξης, "Consolidated Appropriations Act, 2021", διαμορφώνει εκ νέου θετικότερες συνθήκες αντιμετώπισης των συνεχιζόμενων επιπτώσεων της πανδημίας και ενίσχυσης της προσπάθειας ανάκαμψης, ενώ, παράλληλα, διευκολύνεται η εκτέλεση των δαπανών του ομοσπονδιακού προϋπολογισμού για τους επόμενους εννέα μήνες,

αποφεύγοντας μια διακοπή των λειτουργιών των ομοσπονδιακών Υπηρεσιών (government shutdown) που θα ήταν καταστροφική εν μέσω της πανδημίας.

Επίσης, όμως, τα εν λόγω νέα μέτρα δεν αναμένονται τόσο αποτελεσματικά όσο τα προηγούμενα, μέσω του Νόμου Cares Act, εν μέρει λόγω μικρότερου μεγέθους ενισχύσεων αλλά και λόγω της διάρθρωσής των, λαμβανομένου υπόψη ότι μεγάλο μέρος της χρηματοδότησης διατίθεται μέσω επιταγών και του προγράμματος PPP / Paycheck Protection Program για μικρές επιχειρήσεις, μέθοδοι οποίες σύμφωνα με το Γραφείο Προϋπολογισμού του Κογκρέσου (CBO) δεν αποδίδουν σε μέγιστο βαθμό. Σημειώνεται, όμως, κατά την κρίση της πανδημίας αυξήθηκαν οι καταθέσεις των Αμερικανών σε περίπου \$ 1 τρισ., ποσό άνευ προηγουμένου κατά τη διάρκεια μιας ύφεσης που θα μπορούσε να εισρεύσει γρήγορα στην α/οικονομία.

Σχετική αισιοδοξία αναφέρεται από την Federal Reserve, καθώς και οικονομολόγους της Wall Street, ότι το δεύτερο εξάμηνο του 2021 θα υπάρξει σθεναρή ανάκαμψη, ίσως και πλήρης έως τέλος του έτους, αν και κατά την Goldman Sachs η απασχόληση μπορεί να επανέλθει στο επίπεδο προ πανδημίας μάλλον το 2024. Σύμφωνα πάντως με τις τελευταίες οικονομικές προβλέψεις της Fed, η ανεργία θα μειωθεί σε 5% έως το τέλος του 2021 και 4,2% έως το τέλος του 2022, ενώ το ΑΕΠ εκτιμάται θα αυξηθεί 4,2% έως το τέλος του 2021.

Σύμφωνα με σχετικές δηλώσεις του νέου Προέδρου Biden (από τον Ιανουάριο 2021), το νέο πακέτο μέτρων είναι "απλώς μια αρχή" και μάλλον θα χρειαστεί ανάλογη συνέχεια.

Αρκετοί οικονομολόγοι θεωρούν ότι το 2021 μπορεί να χρειαστούν πιο παραδοσιακά αναπτυξιακά μέτρα, όπως, ενδεχομένως, για έργα υποδομής, σε ενίσχυση της ανάπτυξης και της απασχόλησης μεσο-μακροπρόθεσμα.